

YEDİ KAPIYA YEDİ AŞURE

İslâm tarihlerinde yazar ki, Hazreti Âdem'in tövbesinin kabulü, Hazreti Nuh'un gemisinin tufandan kurtulması, Hazreti Yunus'un balığın karnından çıkması, Hazreti İbrahim'in Nemrud'un ateğinde yanmaması, Hazreti İdris'in göğe çıkarılması, Hazreti Yakub'un oğlu Yusuf'a kavuşup gözlerindeki perdenin kalkması, Hazreti Yusuf'un kuyudan çıkması, Hazreti Eyyüb'ün sıfaya kavuşması, Hazreti Musa'nın Kızıldeniz'den geçip, firavunun boğulması ve Hazreti İsa'nın doğumu ve göğe çıkarılması Aşure günündedir. Bu sebeple İslâmiyet Aşure gününe kıymet verir. Hazreti Peygamber Medine'de iken Yahudilerin oruç tuttuğunu görüp sebebini sordu. "Allah, bu günde Benî İsrail'i düşmanlarından kurtardı. Şükür olarak Hazreti Musa o gün oruç tuttu" dediler. Bunun üzerine Hazreti Peygamber "Kardeşim Musa'nın yaptığını yapmaya ben daha layığım" buyurarak oruç tuttu. Ramazan orucu farz kılınana kadar Müslümanlar bu günde oruç tuttular. Sonra bu gün oruç tutmak sünnet olarak kaldı. Âşûra, İbrance 10. gün demektir.

AMBARDA NE KALDIYSA

Aşure günü aynı zamanda Hazreti Hüseyin'in Kerbelâ'da şehid edildiği gündür. Iraklılar, Müslümanların bu göz bebeğine yardım etmeyip kaçtıkları için o gün matem yapmışlar; Muh-tar Sekaî de bu bahaneyle ayaklandığında halkı yanına çekebilmek için adamlarına bu günde matem yaptırmıştı. İran'da hâlâ bu gelenek sürer. Mamafih İslâmiyette matem tutmak yoktur. Olsaydı Hazreti Peygamber'in vefatı için tutulurdu. Müslümanlar Kerbelâ için her zaman üzüntü duyar. Nitekim şair "Küllü ardın lenâ arzû Kerbelâ/Küllü yevmin lenâ yevmü Âşûra" (Her yer bize Kerbelâ/Her gün bize Âşûra) demiştir.

Bu günün bir hususiyeti de aşure tatlısıdır. Eskiden her tatlının bir zamanı vardı. Baklava bayramda, kadayıf düğünde, gül-lač Ramazan'da, lokma kandilde, helva ölümde yapılırdı. Başka gün birine lokma verseniz, "Hayırdır kandil mi?" diye şaşardı. Rivayete göre Hazreti Nuh'un gemisinin tufandan kurtuldukları gün ambarda kalan az sayıda zahire ve yemisi cıkarıp birbirine katarak bu tatlıyı yapmışlar. Bu sebeple hemen her cemiyette birbirine

Bazı günler vardır ki tarihte meşhur hâdiseler hep bu günde cereyan etmiştir. Aşure günü de denilen Muharrem ayının onuncu günü böyledir. Bugünde pişirmek âdet olan tatlıya da aşure denmiştir...

benzer şekilde aşure yapılır. İçine en az yedi çeşit katmaya da itina edilir. Yarma, nohut, fasulye, pirinç, kayısı, üzüm, dut, erik, incir, fıstık, portakal kabuğu ve elma (veya armut) konur. Nar, ceviz, badem, küstüzümü, fındık ve tarçın ile süslenir. Lokma, helva gibi konu komşuya dağıtılır. Bunun için en az yedi kapı dolanılır. Nitekim bazı sayılanın hususiyeti olduğuna inanılır. Kendinden başkasına bölünemeyen 7 de böyledir. Haftanın günleri, yerler, gökler, cennem yedirir. Tavafta Kâbe yedi kere dönülür.

Şeytan taşlama yedişer taşladır. Bir sığın en çok yedi kişi kurban eder. Kur'an-ı kerim yedi lehçe üzeredir. Secde yedi uzuv üzerinde olur. Fâtîha yedi âyettir. Eshab-ı Kehf yedi kişidir.

Din âlimleri Hazreti Nuh'un gemideyken pişirdiği rivayet edilen aşure tatlısını 10 Muharrem'de ibadet niyetiyle pişirmeye cevaz vermemiştir. Çünkü Hazreti Nuh'un böyle bir tatlı pişirdiği, Hazreti Peygamber ve sahabe-i kiramandan bildirilmiş değildir. Demek oluyor ki bugün veya başka zaman ibadet

maksadı olmaksızın aşure veya başka tatlı pişirip dağıtmak mahzurlu değildir. Hatta sevaptır. Nitekim İbni Âbidîn'in nakline göre İslâm dünyasında Aşure günü bu tatlıyı pişirmenin âdet olması, Hazreti Muhammed'in "Kim Aşure günü çocuklarının maişetini geniş tutarsa, bir sene boyu onun da maişeti geniş olur" hadisine uymak içindir. Çünkü aşure tatlısında çok çeşitli gıda maddeleri bulunmaktadır. Bu genişlik onlara da şâmilidir. Dinî hususlarda gayrimüslimlere benzemeye cevaz verilmemiş; ama âdetlerde benzemekte mahzur görülmemiştir. Bu sebeple aşure orucu da yalnızca bugün tutulmaz. Hazreti Peygamber bu günün orucunu, 9'u veya 11'i ile beraber tutmuştur.

GOLİFA MI SANDIN?

Rumlar aşureye koliva derler ve yeni yılın ilk ayında bol bol pişirirler. Türklerden farklı olarak bakliyat yerine kuruyemiş koyarlar. Kıbrıs Türkleri kolivayı kendi lehçelerinde golıfa yapmışlar. Hatta Kıbrıs'ta "Golıfa gibi dağıtmak" diye tabir vardır. Bir şeyi çarçur edene de "Golıfa mı sandın?" denir. Ermeni aşuresi Rumlarınkine benzer. Anuş abur denir. Alevîler, Muharrem'in ilk 12 günü 12 imam orucu tutarlar. Sahura kalmayan, su içilmeyip et ve mahsullerinden kaçınılan ve gece yıldızlar görülene dek süren bu oruç günlerinin sonunda en az 12 malzemeden aşure pişirilir.

Anadolu'da bazı yerlerde aşure civık yapılır, adına da aşure çorbası denir. Kazanlarla yapıpı herkese dağıtılır. Fevkalâde gıdalı ve lezzetli, ama pişirilmesi zor bir tatlıdır. Malzemesi farklı zamanlarda ve aynı aynı pişer. Usulünce zamanı geldiğinde karıştırmak, şekerini en son katmak, biraz daha pişirip sonra kaplara koymak gerekir. Şekeri fazla olursa tadından yemez, az olsa bir şeye benzemez. Buğday, fasulye, nohut diri olsa, ağza gelir, tadı bozar. Eriyip gitse olmaz. Malzemeden birisi bulunmаса, neyin eksik olduğu anlaşılmаса bile hissedilir. Çalışan kadınların çoğaldığı günümüzde aşure yapmak kolay değildir. Ama şimdi hazır aşure bile imal edildi. Eskişer aşure sevmişler. Çocuklara yedirmişler. Misafirlerle yedirmişler. Konu komşuya dağıtmışlar. Geleneği devam ettirmek bakımından bu insanlık tarihi kadar eski tatlıya sahip çıkmak vecibe olsa gerektir.

Ahmet SAĞIRLI

ahmet.sagirlitg.com.tr

Not Defteri

Başlık Başl Başlık

E

Doğançay'ın tablosu açılışını 60'a katladı

■ Ressam Burhan Doğançay'ın ABD'nin Şikago kentinde düzenlenen açık artırmada "Break Through" serisinden "Untitled ABS" adlı eseri, 228 bin dolara alıcı buldu. Susanin's müzayede şirketinin düzenlediği açık artırmada, Doğançay'ın 1973'te New York'ta yaptığı 150'ye 150 santimetre ebatlarında eseri 3 bin dolar gibi düşük bir fiyattan açık artırmaya sunulmuştu. Tablo, müzayedede 32 defa bayrak görerek, alıcının ödeyeceği komisyonla 228 bin dolara yani açılış fiyatının yaklaşık 60 katına satıldı.

Vahşi Batı'yı taklit bizi ufaltır, ufaltır yok eder!..

İngiltere'deki, öğrenci harçlarının arttırılmasının protesto gösterilerini TV'de seyrettim. Resmi-gayriresmî arabalar, binarlar, alışveriş merkezlerinin hırs-la, vahşice kırılıp-döküldüğünü; polise taş, sopa, molotofkokteyli ile saldırıldığını görünce, "işte vahşi batı budur" dedim, yadırgadım.

Avrupa görmüş vatandaşlarımız, oraları nasıl ballandıra ballandıra anlatsalar da; çıkarlarına dokunulduğunda ne hallere geldiklerinin gerçek belirtileri idi bu sergiledikleri. Hani bir zamanlar işgal ettikleri toprakların halkını tarif edilemez dehşetle katledip, iliklerine kadar sömüren vahşet, onların kültürel benliklerine yerleşmiştir.

Bizdeki bazı gençlerin de böyle davranışlar içinde olduğunu görünce üzülüyor, bunun bize yakışmadığını düşünüyorum.

Benim milli kültürümdede; bir başkasının malına, canına zarar vermek kul hakkına tecavüz olup; "Allahü teala her günahı icabında affeder kul hakkını affetmez. Kişi, tövbe edip, zarar verdiklerinden helallik almadıkça, bu günahı kurtulamaz" inancı esastır.

Bir büyük millet olarak biz; yüzlerce hatta binlerce yıllık kültürü-

müze sahip çıkmak zorundayız. İnsanı, yaratılmışların en üstünü olarak kabul eden milli kültürümüzün aynasından, tarihi bir vakayı hatırlatmakta fayda var.

Yavuz Sultan Selim, gençliğinde Trabzon Valisi iken; sahilde çığlıkların kopup, kalabalığın yığıldığını görür. "Ne oluyor bre!" diye yerek, oraya yaklaştığında, gemicilerden birisinin iki bacağının maçulaya sıkıştığını, o maçulaya koca geminin ağırlığının yüklü olduğunu görür. "Açsanıza maçulayı" diye bağırr. Gemicî reisi, "maçulayı açamayız, buna insan gücü yetmez. Açsak bile gemi kızaktan atıp devrilir, mahvolur; bunu da o istemiyor" der.

Zavallı adam konuşulanları duymuş, bitkin bir sesle, "istemem, bir can için gemi mahvolmamalı" diye inler.

Şehzade Selim'in gözleri yaşarır, kendini tutmazsa ağlayacak; "Benim nazarımda can kıymetlidir arslanım" der. Maçulanın altına girer, gövdesini yere çaklı demir kazığa dayar, kasılır. Koca geminin ağırlığını çeken maçulayı tek başına açmaya çalışır. Bir insan gücü buna yetmez, can tehlikede. "Gerî durun, devrilirse kimse zarar görmesin" der. Şehzade çok

güçlü idi, tek yumrukla bir boğayı yere serebiliyordu, ama bunu becerebilecek miydi?..

"Ya Allah, Bismillah" diyerek abanır. Birden halatlar gevşer, maçula boşalır, gemi gürtüü ile devrilir, sıkışan gemicî kurtulur. Gemicî, şehzadeye sarılmış, hıçkırarak ağlıyor. Acısından değil, Şehzade'nin davranışı acısından şunuttuğu. "Senin uğrunda ölüm ne ki Şehzadem, ölüm ne ki" diye fışıldar. Şehzade ağır ağır doğrulur; "Benim yolunda değil, Allah yolunda, Kur'an yolunda, Peygamber yolunda ölüm ne ki?" der...

İşte devletin malını canı gibi ko-

ruyan, canı pahasına ona kıyamayan vatandaş; vatandaşın canı için kendî canını hiçe sayan devlet adamları; haramdan-kul hakkından arslandan kaçır gibi kaçanlar milli kültürümüzün göstergeleridir. Bu karaktere uymayan, hatta bu karakterden kıl kadar sapanlar asla bizden olamazlar. Böyle sapmalar görülürse, bunun yüzlerce yıldır milletimi yok etmeye isteyenlerin çirkin eseri olduğunu bilelim, tiksinelim, karşlarında güçlü bir kale kuralım, onlara karşı çelik bir yumruk olalım. Kandırlımayalım, milli kültürümüzün göstergeleri apaçıktır, kıymetini bilelim.

Opr. Dr. Ethem İlhan Olgay

SERBEST KÜRSÜ

Behçet FAKİHOĞLU
behcet.fakihoglu@tg.com.tr

Torba Kanun Tasarısındaki bu önemli eksiklik mutlaka giderilmelidir

■ Mali Hizmetler Uzmanlarının problemlerine değinerek, köşenizde paylaşmış olmanızdan dolayı, meslek mensubu olarak şükranlarımızı sunarız.

Bununla ilgili, şu konuları da paylaşmakta yarar görüyoruz.

Mali Hizmetler Uzmanları, Kamu Yönetiminde iç denetim birimleri henüz ne yapacağını bilmedikleri için, ayrıca dış denetim kapsamında Sayıştay Kanun tasarısının henüz TBM-M'de görüşülmesi nedeniyle, denetim faaliyetlerini de yerine getirerek, önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedirler.

Mali Hizmetler Uzmanları; üniversitelerde muhasebe hizmetlerini, kurumların iç kontrol faaliyetlerini, stratejik planlarını, faaliyet raporlarını, bütçelerini, ön mali kontrol faaliyetlerini, kamu zararlarının takip ve tahsilini yerine getirmekte; ihalelere mali üye olarak katılmak gibi birçok farklı fonksiyonları üstlenmiş bulunmaktadır.

Bu haliyle, bu tasanda esas olması gerekenler **Mali Hizmetler Uzmanları** iken, bu meslek grubu tasarımın dışında bırakılmışlardır. Bu durumdan sadece **Mali Hizmetler Uzmanları** değil, bilakis kamu yönetiminin zararlı çıkacağı muhakkaktır.

Murat Kızıllırmak, Sami Kiper, Mete Özdemir, Sinan Aydoğmuş, Kemal Ciboğlu (Mali Hizmetler Uzmanları)

Türkiye

İhlâs Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı
ENVER ÖREN

Yayın Sahibi: **İhlâs Gazetecilik A.Ş.**

İhlâs Gazetecilik A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı
A. MÜCAHİD ÖREN

Genel Yayın Yönetmeni: **NUH ALBAYRAK**

Ankara Temsilcisi:
Nuri Elilbol
İletişim Koordinatörü:
Samî Özey
Mali İşler Müdürü:
Umit Künar
Teknik Müdür:
Mustafa Asım Gök
Baskı Koordinatörü:
Mustafa Kum

Reklam Genel Koordinatörü:
İbrahim Öngün
Reklam Koordinatörü:
Can Kılıncarslan
Santral : 0212 454 30 40
Ankara : 0312 430 71 12
Adana : 0322 359 49 59
Antalya : 0242 312 87 37
İzmir : 0232 489 82 92
Trabzon: 0462 223 54 66

Yazı İşleri Müdürü:
Sadık Söztutan
Yayın Koordinatörü:
Aydoğan Kaçira
Sorumlu Müdür ve
Yayın Sahibi Temsilcisi:
Behçet Fakihoglu
Yazı İşleri Koordinatörü:
Mustafa Bilim
Sporda Sorumlu Müdür:
Naci Arkan
Ekonomi Servisi Müdürü:
Adil Küçük
Dış Haberler Müdürü:
Hayrettin Turan
Avrupa Baskıları Koordinatörü:
Ali İbrahimoglu
e-mail: info@tg.com.tr
KURULUŞ: 22 Nisan 1970
Yıl: 41 SAYI: 14518
15 Aralık 2010 Çarşamba

İDARİ TEMSİLCİLİKLERİMİZ

• ADANA	Yusuf Karagüç Baskı Merkezi:	Tel: 0 322 346 36 26 Tel: 0 322 346 36 25	Faks: 0 322 346 34 85 Faks: 0 322 346 34 86
• ANKARA	Enver Yazıcı Baskı Merkezi:	Tel: 0 312 419 05 05 Tel: 0 312 353 29 61	Faks: 0 312 353 29 75 Faks: 0 242 248 96 55
• ANTALYA	Yusuf Yalçın Baskı Merkezi:	Tel: 0 242 248 35 75 Tel: 0 242 340 50 40	Faks: 0 242 248 96 55 Faks: 0 242 340 43 82
• İZMİR	Y. Ziya Yalçın Baskı Merkezi:	Tel: 0 232 445 55 00 Tel: 0 232 483 96 60	Faks: 0 232 441 96 48 Faks: 0 232 483 97 40
• TRABZON	Mustafa Ulusoy Baskı Merkezi:	Tel: 0 462 229 49 82 Tel: 0 462 711 40 20	Faks: 0 462 229 49 83 Faks: 0 462 711 40 23

MERKEZ: 29 Ekim Caddesi 34197 Yenibosna-İSTANBUL
Tel: 0212 454 30 00 Faks: 0212 454 31 00
BASKI: İhlâs Gazetecilik A.Ş. Yenibosna-İSTANBUL
Bu gazete Basın Meslek İlliklerine uymaya söz vermiştir.

Yayın Türü:
Yayın
Süreli Yayın